

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

підготовки бакалавра
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Силабус освітнього компонента ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ підготовки бакалавра у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», за освітньо-професійною програмою «Аналітична економіка»

Розробник: Бегун С.І., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
Гарант ОПП

Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
Протокол 1 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (Бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 32 годин
		Практичні (семінарські) 32 години Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 48 годин
ІНДЗ: €		Консультації 8 годин
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE		https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1498

II. Інформація про викладача

ПІБ – Бегун Світлана Іванівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація викладача:

Телефон 0662477740

Електронна пошта: Begun.Svitlana@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Прогнозування соціально-економічних процесів» належить до переліку нормативних освітніх компонентів і спрямований на формування у здобувачів освіти знання принципів і методів соціально-економічного прогнозування, так і інструментів, які потрібні для визначення перспективи в області, що досліджується на основі математичних методів; оптимізації поточного та перспективного планування і регулювання економічного та соціального розвитку об'єкта, що має ґрунтуватися на пропонованому прогнозі.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: Статистика, Оптимізаційні методи і моделі, Економетрика, Соціально-економічна статистика

Постреквізити: Цифрова економіка, Фінансово-економічний аналіз

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета д – вивчення сучасних методів, засобів і можливостей прогностики для оволодіння сучасними підходами та інструментами для вирішення наступних завдань: створення наукових передумов необхідних для прийняття управлінських рішень, наукового аналізу тенденцій зміни соціально-економічних процесів; визначення множини можливих варіантів розвитку соціально-економічних процесів виходячи з наявних тенденцій та поставлену мету розвитку економічної системи; оцінювання ймовірних результатів рішень, які приймаються; обґрунтування напрямків розвитку у соціально-економічній та науково-технічній сферах..

Завдання: оволодіти принципами і методами прогнозування соціально-економічних процесів; знати основні моделі економічного прогнозування; опанувати математичним апаратом, необхідним для прогнозування соціально-економічних процесів; визначати перспективи розвитку в області, що досліджується на основі математичних методів; оптимізовувати поточне та перспективне планування і регулювання економічного та соціального розвитку об'єкта, що має ґрунтуватися на пропонованому прогнозі.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Фахові компетенції

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

Програмні результати навчання

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

5. Структура навчальної дисципліни

	Усього	Лек.	Прак тичні	Сам. роб.	Консул ьтації	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Методологічні основи соціально-економічного прогнозування						
1. Теоретичні основи прогнозування соціально-економічних процесів	15	4	4	6	1	О,Т,П,Р / 12
2. Функції, принципи та методи прогнозування	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
3. Екстраполяція як інструмент прогнозування	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
4. Прогнозування тенденції на основі згладжування часових рядів	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
Разом за модулем 1	60	16	16	24	4	Макс. (середня) 12
Змістовий модуль 2. Прогнозування соціально-економічних процесів						
5. Прогнозування тенденції часового ряду за аналітичними методами згладжування	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
6. Використання адаптивних методів прогнозування в економічних дослідженнях	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
7. Довірчі інтервали прогнозу та оцінка якості моделі	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
8. Прогнозування на основі факторних регресійних моделей	15	4	4	6	1	О,Т,РЗ,Р/ 12

Разом за модулем 2	60	16	16	24	4	Макс. (середня) 12
Види підсумкових робіт:						
ІНДЗ						16
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Екзамен						60
Всього годин / Балів	120	32	32	48	8	100

Форма контролю: Т – тести, РЗ – розв'язування задач, ІНДЗ – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, МКР – модульна контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування*

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

1. До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до практичних занять, тестування, контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за питаннями для самоконтролю, розрахункові індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ, яке передбачає письмову роботу. Критерії оцінювання: 16 балів.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1498>.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення навчальної дисципліни. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під

час он-лайн тестування. Виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється з урахуванням результатів модульних контрольних робіт без складання екзамену, якщо здобувач вищої освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення екзамену за умови його обов'язкової присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен у формі тестового контролю. При цьому на екзамен виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Модульний та підсумковий контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування на платформі Moodle згідно затвердженого розкладу. База тестування містить 262 тестових завдання з 8 тем.

Тестові запитання визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1498>

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/08/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перекладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Прогнозування соціально-економічних процесів: електронний курс навчальної дисципліни. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1498> (Затверджено науково-методичною радою, протокол №2 від 19.10.2022 р.)
2. Галушак М. П., Галушак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник для екон. спец-ей. Тернопіль: ФОП Паляниця, 2021. 160 с.
3. Лозовська Л.І., Бандоріна Л.М., Савчук Л.М., Удачина К.О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 146 с.
4. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посібник / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 656 с.

Додаткова література

1. Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування : Навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2003. 188 с.
2. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. Київ: ХНЕУ, 2001. 170 с.
3. Карабин О.О., Стасюк М.Ф., Кусій М.І. Статистичний аналіз: Навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2015. 132 с.
4. Кулявець В.О. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 194 с.
5. Мінченко М. В. та ін. Планування та прогнозування соціально- економічного розвитку регіонів : Підручник / М.В. Мінченко; Л. П. Чижев; А. В. Фролков. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 442 с.
6. Пілько А.Д. Прогнозування соціально-економічних процесів: Конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2011. 81 с
7. Присенко Г. В., Равікович Є. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навч. посіб. К.: ХНЕУ, 2005. 378 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України. URL: <http://www.idss.org.ua>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk->